

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 22/45767-3
Saksbehandler: Katarina Parteka Aarsnes
Dato: 24.11.2022

Dette er en kopi. Originalbrevet er sendt til Trøndelag friomsorgskontor.

Friomsorgens mulighet til å begjære tvungent psykisk helsevern etter psykisk helsevernforskriften § 7

Helsedirektoratet viser til e-post fra Trøndelag friomsorgskontor av 26. september 2022.

I e-posten blir det spurt om friomsorgen har kompetanse til å begjære tvungen legeundersøkelse, tvungen observasjon eller tvungent psykisk helsevern etter psykisk helsevernforskriften § 7 første avsnitt nummer 5.

Kriminalomsorgen er definert som "offentlig myndighet" som har en varslings- og bistandsplikt i relasjon til tvungent psykisk helsevern, jf. psykisk helsevernloven § 3-6, jf. § 1-3. En nærmere presisering av hvilke offentlige myndigheter som har begjæringskompetanse, følger av psykisk helsevernforskriften § 7 første avsnitt. For kriminalomsorgen er kompetansen lagt til "ansvarlig fengselsmyndighet når pasienten er innsatt i anstalt under kriminalomsorgen", jf. forskriftens § 7 første avsnitt nummer 5.

Forskriftens ordlyd avgrenser altså til innsatte i anstalt, slik at friomsorgen ikke naturlig omfattes. Forarbeidene til loven og forskriften er fra en tid uten den type friomsorg vi har i dag, og omtaler derfor ikke problemstillingen. Vi vurderer at "friomsorg" vanskelig kan fortolkes inn i ordlyden til forskriftens § 7.

Vi ser imidlertid, som du påpeker, at samfunnsutviklingen med stadig mer bruk av friomsorg, herunder overfor personer med rus- og psykiske lidelser, gjør at det bør vurderes om også friomsorgen skal ha denne kompetansen.

Friomsorgen ville da fått rett til å høres før etablering av tvungent vern og ville fått en klagerett ved ikke-etablering og ved utskrivelse av pasienten fra tvungent vern, jf. psykisk helsevernforskriften §§ 3-7 og 3-9.

Helsedirektoratet

Avdeling helserett og rettssaker
Katarina Parteka Aarsnes

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20
Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Vi mener dette er et prinsipielt spørsmål som bør vurderes ved neste lovrevisjon, og sender derfor kopi av dette brevet til Helse- og omsorgsdepartementet slik at de er orientert om problemstillingen.

Vennlig hilsen

Dag Erlend Reite e.f.
avdelingsdirektør

Katarina Parteka Aarsnes
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk